

**Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний університет
Кафедра політичних наук**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖВУЗІВСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ**

15 березня 2013 р.

Рівне–2013

УДК 32
ББК 66
А 43

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ. Матеріали ІV міжвузівської науково-практичної конференції молодих політологів. 15 березня 2013 р. – Рівне: РДГУ, 2013. – 117 с.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ
Протокол № 4 від 25 квітня 2013 р.

ЗМІСТ

Секція 1. ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Оверчук Ольга	Сучасні українські рухи протесту: вплив стереотипів	6
Герасимчук Таміла	Фінансування виборчої кампанії 2012 р. в Україні	8
Івчик Наталія	Соціал-національна риторика в електронних ресурсах України	11
Валюх Людмила	Аксіологічні аспекти аналізу політичної влади	12
Ануфрієнко Олександр	Вибори по-українськи: деструктивні виборчі технології	14
Венгринюк Лідія	Львів як простір існування політики пам'яті	17
Кремінська Олена	Правове рулювання міграційних процесів в Україні	21
Шкуро Антон	Системний та неінституціональний методи у дослідженні політичних рішень	23
Мельник Віра	Теорії та методи аналізу політичного процесу	26
Дикун Ганна	Роль дискурсу в сучасній політичній діяльності	29
Мельник Ірина	Проблеми становлення демократії в Україні	31
Панченко Оксана	Міжмуніципальне співробітництво як ефективний інструмент покращення муніципальних послуг в Україні	33
Федушка Алла	Етнополітична проблема та мультикультуралізм в Україні	35
Федорів Христина	Вплив Українського інституту національної пам'яті на формування історичної пам'яті	37
Мельничук Ольга	Проблеми реалізації екологічної політики України	39
Поліщук Олександр	Особливості виборчої системи в сучасній Україні	41
Ошурко Юлія	Особливості української електоральної культури	43
Примак Станіслав	Участь протестантських конфесій у суспільно-політичному житті сучасної України	44
Ралець Андрій	Інституалізація політичної опозиції в Україні	47

Ричко Вікторія	Друковані ЗМІ у виборчих кампаніях в Україні 2010-2012 рр.: політико-технологічний аспект (на прикладі Рівненської області)	49
СЕКЦІЯ 2. СВІТОВА ПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ		
Невинна Галина	Теорія пасіонарності Л.М. Гумільова в контексті історії України	51
Горюнова Євгенія	Нова концепція російської зовнішньої політики: виклики для України	52
Збрицька Лариса	Інтернет як основний канал комунікації сучасної світової спільноти	55
Юрчак Віталія	Динаміка франко-американських двосторонніх відносин (2003-2011 рр.)	56
Малиновська Наталія	Роль комунікаційного менеджменту у зовнішній політиці Франції (арабський вектор)	59
Петрович Інна	Польща в загальноєвропейських інституціях Європейського Союзу	62
Габрилевич Альона	Процеси євроінтеграції в умовах глобальної політичної кризи в Європейському союзі	64
Безнос Микола	Концептуальні засади чорноморської стратегії НАТО у постбіполярний період	67
Генегі Ірина	Росія – США: проблеми та перспективи двосторонніх відносин (1990-і роки)	70
Трутенко Андрій	Моделі зовнішньополітичного розвитку України	73
Бараболя Тарас	Особливості функціонування політичного режиму Ісламської республіки Іран	75
Ліннік Юрій	Проблеми профілактики ісламського екстремізму	78
Самостьян Юлія	До питання про сутність міжнародної інформаційної безпеки	80
Цицик Наталія	70-річчя Волинської трагедії та площини феномену пам'яті українців та поляків на сучасному етапі	83
СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		
Лесняк Віталій	Особливості становлення та функціонування сучасного іспанського парламентаризму	86
Десятничук Ігор	Чехословацька еміграція і шляхи розв'язання «німецького питання» в 1939-1941 рр.	88

Шевчук Наталія	Контент-аналіз як методологічна основа для політологічних досліджень	90
Наумов Андрій	Рівень довіри до армії та церкви в сучасному російському соціумі	93
Синяк Степан	Взаємовідносини польських парамілітарних організацій з місцевим населенням Волині у 1921-1939 рр.	96
Мельник Роман	Особливості процесу суверенізації в системі російського федералізму	97
Заболотовська Оксана	„Старі”/„нові” етнічні спільноти Чеської республіки	100
Колесницька Наталія	Бренд територій як політична технологія	102
Гудіна Вікторія	Державна програма переселення співвітчизників у Російську Федерацію	105
Байрак Сергій	Особливості здійснення адміністративного нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування Республіки Польща	107
Рудомьоткін Артем	Трансляція насилля у телевізійних програмах і кіноіндустрії, як спосіб маніпулятивного впливу на свідомість суспільства	109
Жуковська Аліса	Правовий захист ЗМІ як інститут громадянського суспільства Болгарії	111
Фортельний Ігор	Специфіка процесу переходу до демократії на пострадянському просторі	113
Легновська Лілія	Сучасні тенденції взаємодії армії та суспільства	116

Певні радикальні рухи, базуючись на стереотипі про те, що маргінальні групи є загрозою суспільству, намагаються превентивно обезпечити населення, організовуючи акції залякування декласованих елементів тощо.

Отже, більшість політичних стереотипів українців не сприяє активній участі громадян у суспільних рухах протесту, адже у масовій свідомості твердо закарбувалося, що будь-які політики діють у власних інтересах, не зважаючи на волю та інтереси народу і, що влада в Україні не дослуховуватиметься до громадян. Найбільшу загрозу для суспільства, на нашу думку, несуть стереотипи, які розділяють суспільство, сприяють виникненню радикальних рухів. Для недопущення загострення конфліктів владі необхідно запобігати утвердженню у масовій свідомості стереотипів, які сприяють дискримінації, ксенофобії, гомофобії, адже, накопичуючись, вони можуть призвести не лише до соціальної напруги, а й до вибуху.

Список використаних джерел

1. Трухан О. Психологічний аналіз ціннісного спричинення політичних стереотипів студентської молоді / О. Трухан // Психологія і суспільство. – 2010. – № 1. – С. 137-142.
2. Михальчук Н. В. Політичні стереотипи як об'єкт наукового аналізу / Н. В. Михальчук. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vdakk/2010_2/41.pdf.
3. Ільницька У. Політичні стереотипи та стереотипізація мислення: роль та значення у системі іміджевих комунікацій / У. Ільницька // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – Львів, 2007. – Вип. 19. – С. 96-100.
4. Козак Х., Лещинин З., Луцина О. Вплив політичних стереотипів на вибір президента країни // Політична психологія: [науковий збірник]. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – С. 49-57.
5. Герман О. М. Політичний стереотип: місце у політичному процесі та технології формування засобами масової інформації: Монографія / О. М. Герман. – Львів : Сполом, 2008. – 227 с.
6. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко; За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
7. Марченко М. Л. Етнічні стереотипи та їх вплив на рівень національної толерантності [Електронний ресурс] / М. Л. Ларченко. – Режим доступу : <http://visnyk-psp.kpi.ua/uk/2011-4/8.pdf>.

Герасимчук Таміла Федорівна (к.і.н., доцент кафедри політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету)

ФІНАНСУВАННЯ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ 2012 РОКУ В УКРАЇНІ

Важливим напрямком діяльності суб'єктів політики є їх участь у виборчому процесі, адже вибори в демократичній державі – один з основних легальних шляхів здобуття державної влади, спосіб реалізації ними свого

основного призначення – вираження політичної волі громадян у процесі формування та здійснення державної влади.

Проблеми фінансування виборчих кампаній політичних партій виникали майже завжди і в усіх країнах, коли взаємовідносини між грошами та політикою постали у вигляді гострої проблеми більшість європейських країн звернулися до правової регламентації фінансової діяльності політичних партій. Відповідні закони були прийняті у Данія, Швеції, Італії, Австрії, Португалії, Греції, Франції.

Оскільки оптимальна модель виборчої системи в Україні ще не вироблена і потерпає від постійних змін, це відбивається на нормативному та фінансовому забезпеченні участі у виборчому процесі. Відтак дослідження порядку і умов фінансування виборчих кампаній на даному етапі, визначення недоліків вітчизняного законодавства, а також можливих шляхів його оптимізації зумовлює актуальність даної теми.

Важливим фактором організації та проведення виборчого процесу є фінансове забезпечення. Суть фінансового забезпечення полягає у виділенні певної суми фінансових ресурсів на розв'язання окремих завдань фінансової політики суб'єкта виборчого процесу.

Необхідність урегулювання цього питання обумовлена декількома чинниками. По-перше, це збільшення обсягів партійних видатків під час виборчих кампаній і як наслідок масштабні скандали в ряді країн навколо фінансової діяльності політичних партій. По-друге, потреба в запровадженні додаткових легальних джерел фінансування партій. По-третє, необхідність вироблення спільних засад регулювання фінансової діяльності партій.

Основні міжнародні документи у сфері фінансування виборчих кампаній: Рекомендація ПАРС 1516 (2001 р.), Кодекс належної практики у виборчих справах Венеціанської комісії (2002 р.), Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи про спільні правила проти корупції у фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній (2003 р.), Конвенція ООН проти корупції (2005 р.), Звіт Венеціанської комісії про участь партій у виборах (2006 р.), Керівні роз'яснення ОБСЄ/БДПІ і Венеціанської комісії щодо регулювання політичних партій (2010 р.).

Законодавство України у сфері фінансування виборчих кампаній: ЗУ „Про вибори народних депутатів України” від 17 листопада 2011 р. (розділ 6), ЗУ „Про політичні партії в Україні” від 5 квітня 2001 р. (розділ 4), ЗУ „Про об'єднання громадян” від 16 червня 1992 р. (окремі питання майна та власності), ЗУ „Про Центральну виборчу комісію” від 30 червня 2004 р.

Щодо державного фінансування виборчого процесу в Україні – пряме цільове фінансування з боку держави відсутнє. Натомість кошти з Державного бюджету отримує Центральна виборча комісія України, яка забезпечує друк інформаційних плакатів політичних партій та кандидатів у визначеній законодавством кількості, розміщення їх програмних документів у пресі та оплату на телебаченні і радіо ефірного часу, який на рівних і безкоштовних засадах надається партіям та кандидатам для пропагування своїх програмних положень перед виборцями.

Конкретний обсяг державного фінансування законом не визначається. Натомість необхідні кошти передбачаються у Державному бюджеті України на рік, у якому проводяться вибори, за пропозицією Центральної виборчої комісії

України. Державне фінансування видатків визначається пропорційно до політичної підтримки, яку має партія, з урахуванням таких об'єктивних критеріїв, як кількість здобутих місць у Верховній Раді.

Згідно правових норм витрати на підготовку і проведення виборів депутатів здійснюються виключно за рахунок коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення виборів депутатів, та коштів виборчих фондів партій, кандидати у депутати від яких зареєстровані в загальнодержавному окрузі, кандидати в одномандатних округах.

Щодо джерел фінансування виборчої кампанії, то їх розрізняють прямі та опосередковані. До прямих належать: членські внески, державне фінансування, добровільні пожертви спонсорів, дохід від партійних видань, комерційної діяльності партій, власні кошти партійних кандидатів, пряма або прихована фінансова підтримка органами влади різного рівня провладних партійних структур та кандидатів, використання дивідендів від діяльності прибуткових підприємств, за рахунок отримання в управління від держави пакетів акцій.

Основні цілі збору коштів: політична – має законний та публічний характер; агітаційна – залучення до ведення кампанії як найбільшої кількості людей; фінансова матеріальна та організаційна підтримка.

Не менш важливим є питання формування виборчого фонду та використання його коштів учасниками виборчих перегонів. Виборчий фонд партії формується за рахунок власних коштів партії, а також добровільних внесків фізичних осіб, що не може перевищувати чотирьохсот розмірів мінімальних заробітних плат. Виборчий фонд кандидата у депутати в одномандатному окрузі формується за рахунок його коштів та добровільних внесків фізичних осіб, що не може перевищувати двадцяти розмірів мінімальних заробітних плат. Власні кошти партії, кандидата у депутати в одномандатному окрузі, які перераховуються на відповідний рахунок, не підлягають обмеженням за сумою і кількістю перерахувань. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду як політичної партії, так і кандидата в депутати в одномандатному окрузі іноземцям та особам без громадянства, а також анонімним жертводавцям.

Підсумовуючи, зазначимо, що політичні кампанії по всьому світу стають дедалі дорожчими, зростають витрати на проведення рекламно-агітаційних заходів, зважаючи на сучасні інформаційні та технологічні можливості. Зрозуміло, що отримання достатньої кількості „чесних грошей”, особливо за допомогою членських внесків, є неможливим для більшості кандидатів та партій. Відтак суми надходжень з так званих „плутократичних” джерел фінансування будуть значно перевищувати надходження від „демократичних” джерел.

У світовій практиці сфера політики дедалі більше спирається на окремих заможних осіб, які можуть дозволити собі оплатити витрати на проведення власної виборчої кампанії, на пожертви компаній (фірм), на нелегальні готівкові кошти, або навіть на приховані іноземні надходження. Існуюча сьогодні практика фінансування виборчих кампаній сприяє корумпованості політиків, оскільки останнім після свого обрання доводиться „розраховуватися” з тими, хто фінансував їхні кампанії.

На відміну від зарубіжних країн, де фінансова діяльність політичних партій та їх фінансові витрати під час виборчих кампаній викликають багато

корупційних скандалів і тому врегульовані дуже детально, Україна ще не відчувала масштабних проблем з фінансовими скандалами під час виборів. Однак походження і розміри фінансових ресурсів та витрат партій під час проведення виборів викликають багато питань і мають неоднозначну оцінку в громадських і наукових колах. Тому деякі законодавчі норми потребують уточнення і гармонізації у відповідності з загальноприйнятими міжнародними нормами.

Івчик Наталія Степанівна (к.і.н., ст.викладач кафедри політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету)

СОЦІАЛ-НАЦІОНАЛЬНА РИТОРИКА В ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСАХ УКРАЇНИ

Обрання предмету нашої розвідки зумовлено відносно новою тенденцією в суспільно-політичному житті України: пропагандою соціал-національної ідеології. Першим її промотором став „Патріот України”: станом на 2007 р. - це єдина організація, яка прагнула поєднати національну ідею з соціалістичною риторикою. На сучасному етапі кількість тих політичних акторів, які пропагують таке поєднання двох ідеалів, дещо зросла. Більшість з них співпрацює поміж собою у рамках Соціал-Національної Асамблеї (СНА).

Поруч із нею помітними виразниками соціал-національної ідеї є „Автономний опір” (АО) та „Український автономний спротив”. Сучасне інформаційне поле заповнене й електронними ресурсами, що є фактично анонімними. Таким є, наприклад, „Страйк” – „незалежний, – як стверджують його редактори, – націонал-трудоий журнал широкого профілю, завданням якого ми бачимо розвиток і поширення революційної думки в Україні” та інтернет-ресурс „Соціал-націоналіст”.

Серед розмаїття ракурсів, що можливі при вивченні тієї чи іншої ідеології, ми зосереджуємо увагу на двох: національному та соціальному. Наш вибір визначається тим, що саме вони є тими головними індикаторами, які визначають сутність соціал-націоналізму.

Схожими міркуваннями оперує СНА. Декларуючи принцип антипартійності, вона заявляє, що в майбутній Україні буде „заборонене існування політичних партій, груп, організацій та ідеологічних гуртів”.

Враховуючи ідеологію, яку сповідують соціал-націоналісти, очевидно, що їхнім політичним ідеалом є нація та національна держава. Особливо чітко ці цінності прописані в документах СНА. В її програмі стверджується: „Невиконання обов’язків перед Нацією та Державою тягне за собою обмеження прав громадянина та позбавлення громадянства”. Не менш промовистою є й думка, яка пропагується інтернет-ресурсом „Соціал-націоналіст”: „Нація та держава в ідеалі як категорії співвідносяться між собою як зміст і форма”.

Зауважимо: така категоричність не є однозначною прикметною ознакою соціал-національної риторики. Так, АО виступає за „національну свободу України”, а максималізм тих, хто створив і підтримує його інформаційний ресурс, звучить так: боротьба за національне і соціальне визволення. В значно іншому контексті категорія національного прописана в журналі „Страйк”,

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**Матеріали IV міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

15 березня 2013 р.

А 43

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ПОЛІТИКИ.** Матеріали IV міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів. 15 березня 2013 р. – Рівне:
РДГУ, 2013. – 117 с.

УДК 32

ББК 66

© Рівненський державний
гуманітарний університет, 2013

Підписано до друку 22.04.2013 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 8,55. Замовлення № 137/1. Наклад 300.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Толстого, 3, тел. (0362) 22-41-20